

Saksdokumenter - sak PS 0106/21

Høring - NOU 2020:15 Det handler om Norge - Bærekraft i hele landet

TRONDHEIM KOMMUNE

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet

Møtedato: 23.03.2021

Sak: 106/21

Tittel: **Saksprotokoll - Høring - NOU 2020:15 Det handler om Norge - Bærekraft i hele landet Utredning om konsekvenser av demografiutfordringer i distriktene**

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 20/78124

Vedtak:

Formannskapet avgir på vegne av Trondheim kommune følgende uttalelse til Kommunal- og moderniseringsdepartementets høring til NOU 2020:15 *Det handler om Norge. Bærekraft i hele landet. Utredning om konsekvenser av demografiutfordringer i distriktene.*

Infrastruktur:

1. Trondheim kommune støtter utvalgets forslag til utvikling av infrastruktur i distriktene. For Trondheim og Trøndelag kan nevnes spesielt betydningen av å styrke tilbudet på Trønderbanen som et viktig distriktspolitisk virkemiddel for å sikre fleksibilitet i kollektivtransport-tilbudet for en hel region.
2. Trondheim kommune er positiv til utvalgets anbefaling til digital infrastruktur i distriktene. En god, digital infrastruktur i distriktene er også relevant for å sikre variert arbeidskraft til Trondheim som kunnskapsby.

Boligpolitikk:

3. Trondheim kommune støtter utvalgets anbefalinger om at Husbanken bør få føringer om å ta en mer distriktspolitisk oppgave både knyttet til boligtilgangen generelt og boliger for eldre spesielt. Regjeringen bør også se på alternative virkemidler som kan stimulere boligmarkedet i distriktene.

Kompetanse /arbeidskraft:

4. Trondheim kommune støtter utvalgets vurderinger og forslag til desentraliserte praksisplasser og utdanningssystem for å øke rekruttering og sikre tilførsel av kompetent arbeidskraft til privat og offentlig sektor. I tillegg til utvalgets forslag til føringer til UH-sektoren, mener Trondheim kommune at Kunnskapsdepartementet bør legge føring i tildelingsbrevene til UH-sektoren om at UH skal tilrettelegge sine etter- og videreutdanningstilbud slik at det er mulig for studenter å gjennomføre store deler desentralisert. Videre bør etter- og videreutdanningstilbudet være tilrettelagt kommunenes behov. Trondheim kommune anbefaler KD å se til samarbeidsavtalen som vi har med NTNU, gjennom [Universitetskommunen TRD3.0](#),

som har til mål at tjenestetilbudet i kommunen får bedre kvalitet gjennom ulike tiltak og samarbeid med NTNU.

Tjenesteutvikling i kommunene i et regionalt samarbeid:

5. Trondheim kommune følger utvalgets vurderinger om å løfte frem det interkommunale samarbeidet i regionene fremover. Vi mener at regjeringen bør legge bedre til rette for interkommunale samarbeid og vurdere ulike virkemidler for å motivere til interkommunale samarbeid i flere tverrsektorielle områder. Fylkeskommunene og Statsforvalteren bør involveres i dette arbeidet.
6. Trondheim kommune mener at nasjonale myndigheter bør legge til rette for at det blir gjennomført mer forskning på sammenhengene mellom kvalitet og ressursbruk innenfor alle velferdstjenestene. Tjenesteutvikling i kommuner er nært knyttet til kunnskapsutvikling i praksis.

Offentlige anskaffelser:

7. Trondheim kommune påpeker at næringslivet i distriktene er en sentral bidragsyter til arbeidet med å nå Norges klimamål og en del av løsningen på globale klimautfordringer. Det offentlige bør stimulere til grønn omstilling, blant annet gjennom en aktiv innkjøpspolitikk der handlingsrommet som ligger innenfor rammene av internasjonale forpliktelser, blir utnyttet. Herunder tilrettelegging for at lokale leverandører kan konkurrere om statlige offentlige innkjøp.

Utprøving av nye tiltak i distriktspolitikken:

8. Trondheim kommune støtter utvalgets forslag om å øke desentraliseringen av statlige virksomheter for å oppnå økt statlig sysselsetting i distriktene.

Virkemiddeldugnad

9. Trondheim kommune mener at det må legges til rette for og stimuleres til nytenkning i samarbeidet mellom bykommuner og distriktskommuner. Trondheim viser i den forbindelse til samarbeidet med kommunene Hitra og Frøya med fokus på marint næringsliv, der det også vurderes å utvide samarbeidet med andre kommuner.
10. Trondheim kommune støtter at utvalget løfter frem praksisutvikling i samarbeid med UH og betydningen dette har for lik tilgang til utdanningstilbud og kompetanseutvikling. Trondheim kommune har gått lenger enn utvalgets vurderinger og anbefalinger. I 2018 inngikk Trondheim kommune en avtale med NTNU om å utvikle Universitetskommune, TRD 3.0, som skal utvikle en modell for innovasjon og omstilling i offentlig sektor gjennom forskning, innovasjon, utdanning og deltakelse i utviklingsprosjekter av betydning for offentlig sektor. Gjennom denne avtalen har vi som mål å utvikle tjenesteutviklingen i våre tjenestetilbud gjennom bidrag fra NTNU. Trondheim kommune ser dette som en pilot for å få etablert en forskrift og en finansiering på samme måte som universitetssykehusene.

Behandling:

Votering

Innstillinga ble enstemmig vedtatt

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

TRONDHEIM KOMMUNE

Saksframlegg

Høring - NOU 2020:15 Det handler om Norge - Bærekraft i hele landet Utredning om konsekvenser av demografiutfordringer i distriktene

Arkivsak 20/78124

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Formannskapet avgir på vegne av Trondheim kommune følgende uttalelse til Kommunal- og moderniseringsdepartementets høring til NOU 2020:15 *Det handler om Norge. Bærekraft i hele landet. Utredning om konsekvenser av demografiutfordringer i distriktene.*

Infrastruktur:

1. Trondheim kommune støtter utvalgets forslag til utvikling av infrastruktur i distriktene. For Trondheim og Trøndelag kan nevnes spesielt betydningen av å styrke tilbudet på Trønderbanen som et viktig distriktspolitisk virkemiddel for å sikre fleksibilitet i kollektivtransport-tilbudet for en hel region.
2. Trondheim kommune er positiv til utvalgets anbefaling til digital infrastruktur i distriktene. En god, digital infrastruktur i distriktene er også relevant for å sikre variert arbeidskraft til Trondheim som kunnskapsby.

Boligpolitikk:

3. Trondheim kommune støtter utvalgets anbefalinger om at Husbanken bør få føringer om å ta en mer distriktspolitisk oppgave både knyttet til boligtilgangen generelt og boliger for eldre spesielt. Regjeringen bør også se på alternative virkemidler som kan stimulere boligmarkedet i distriktene.

Kompetanse /arbeidskraft:

4. Trondheim kommune støtter utvalgets vurderinger og forslag til desentraliserte praksisplasser og utdanningssystem for å øke rekruttering og sikre tilførsel av kompetent arbeidskraft til privat og offentlig sektor. I tillegg til utvalgets forslag til føringer til UH-sektoren, mener Trondheim kommune at Kunnskapsdepartementet bør legge føring i tildelingsbrevene til UH-sektoren om at UH skal tilrettelegge sine etter- og videreutdanningstilbud slik at det er mulig for studenter å gjennomføre store deler desentralisert. Videre bør etter- og videreutdanningstilbudet være tilrettelagt kommunenes behov. Trondheim kommune anbefaler KD å se til samarbeidsavtalen som vi har med NTNU, gjennom [Universitetskommunen TRD3.0](#), som har til mål at tjenestetilbudet i kommunen får bedre kvalitet gjennom ulike tiltak og samarbeid med NTNU.

Tjenesteutvikling i kommunene i et regionalt samarbeid:

5. Trondheim kommune følger utvalgets vurderinger om å løfte frem det interkommunale samarbeidet i regionene fremover. Vi mener at regjeringen bør legge bedre til rette for interkommunale samarbeid og vurdere ulike virkemidler for

å motivere til interkommunale samarbeid i flere tverrsektorielle områder. Fylkeskommunene og Statsforvalteren bør involveres i dette arbeidet.

6. Trondheim kommune mener at nasjonale myndigheter bør legge til rette for at det blir gjennomført mer forskning på sammenhengene mellom kvalitet og ressursbruk innenfor alle velferdstjenestene. Tjenesteutvikling i kommuner er nært knyttet til kunnskapsutvikling i praksis.

Offentlige anskaffelser:

7. Trondheim kommune påpeker at næringslivet i distriktene er en sentral bidragsyter til arbeidet med å nå Norges klimamål og en del av løsningen på globale klimautfordringer. Det offentlige bør stimulere til grønn omstilling, blant annet gjennom en aktiv innkjøpspolitikk der handlingsrommet som ligger innenfor rammene av internasjonale forpliktelser, blir utnyttet. Herunder tilrettelegging for at lokale leverandører kan konkurrere om statlige offentlige innkjøp.

Utprøving av nye tiltak i distriktpolitikken:

8. Trondheim kommune støtter utvalgets forslag om å øke desentraliseringen av statlige virksomheter for å oppnå økt statlig sysselsetting i distriktene.

Virkemiddeldugnad

9. Trondheim kommune mener at det må legges til rette for og stimuleres til nytenkning i samarbeidet mellom bykommuner og distriktskommuner. Trondheim viser i den forbindelse til samarbeidet med kommunene Hitra og Frøya med fokus på marint næringsliv, der det også vurderes å utvide samarbeidet med andre kommuner.
10. Trondheim kommune støtter at utvalget løfter frem praksisutvikling i samarbeid med UH og betydningen dette har for lik tilgang til utdanningstilbud og kompetanseutvikling. Trondheim kommune har gått lenger enn utvalgets vurderinger og anbefalinger. I 2018 inngikk Trondheim kommune en avtale med NTNU om å utvikle Universitetskommune, TRD 3.0, som skal utvikle en modell for innovasjon og omstilling i offentlig sektor gjennom forskning, innovasjon, utdanning og deltakelse i utviklingsprosjekter av betydning for offentlig sektor. Gjennom denne avtalen har vi som mål å utvikle tjenesteutviklingen i våre tjenestetilbud gjennom bidrag fra NTNU. Trondheim kommune ser dette som en pilot for å få etablert en forskrift og en finansiering på samme måte som universitetssykehusene.

Saksutredning:

Saken gjelder

Trondheim kommune mottok høringsbrev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet 18. desember 2020 om å vurdere distriktsdemografiutvalgets anbefalinger. Høringsfristen er 26. mars.

Utvalget har blitt ledet av Victor Normann og ble oppnevnt ved Kongelig resolusjon 11. oktober 2019. Rapporten ble overrakt til Kommunal- og moderniseringsdepartementet 4. desember 2020.

Utvalget har hatt som oppgave å utrede konsekvensene av demografiutfordringer i distriktene for statlig, kommunal og privat sektor, og komme med forslag til mulige løsninger. Formålet med utvalget var blant annet å få mer kunnskap om hvordan utviklingen mot økt andel eldre og færre yrkesaktive vil påvirke de mindre sentrale områdene i landet, få identifisert konsekvenser og utfordringer, særlig med hensyn til å opprettholde bærekraftige samfunn, og få forslag til hvordan utfordringene kan bli møtt av myndigheter og private.

Regjeringen mottok høsten 2020 to distrikts-NOU-er: [Distriktsnæring Utvalgets rapport](#) og denne rapporten, [Distriktsdemografiutvalgets](#) rapport. Ungdommens distriktspanel som legges frem våren-21, vil også gi regjeringen innspill til fremtidens distriktspolitikk. Regjeringen har uttalt at disse tre rapporten vil gi utfyllende faktagrunnlag for videre utvikling av distriktspolitikken fremover.

Bakgrunn

Befolkningsframskrivninger fra Statistisk sentralbyrå viser at andelen eldre i befolkningen vil øke i årene frem mot 2030/2040. Dette slår først og sterkest inn i de mindre sentrale delene av landet, og inkluderer flere samiske lokalsamfunn.

Framskrivninger av sysselsettingsbehov, gitt dagens løsning av de kommunale oppgavene, viser at kommunesektoren vil ha behov for en stadig større andel av de sysselsatte i distriktene. Dette blir en utfordring, særlig for personellsituasjonen i helse- og omsorgssektoren, og for verdiskaping og velferdsutvikling i distriktskommuner.

Et stort behov for ansatte i offentlig sektor lokalt vil sannsynligvis gå på bekostning av privat sektor i distriktene, som også vil trenge arbeidskraft for å utnytte vekstmulighetene. Det fører til sterkere konkurranse om kvalifisert arbeidskraft, som trengs både i offentlig sektor og i næringslivet, utfordringer som forsterkes av sosiale og teknologiske endringer.

Utvalgets vurderinger

Distriktsdemografiutvalget ser for seg et scenario hvor distriktspolitisk innsats videreutvikler særpregene og forskjellene mellom storby og småsamfunn og småsamfunnene imellom. Dette innebærer at distriktene ikke skal bli noen kopi av storbyene, men heller gjøre bostedsvalg til et valg mellom ulike typer tilværelser. Scenarioet krever ikke at det er vekst som er målet for utviklingen, men derimot det gode samfunnet.

Dette krever at enkeltkommuner må ta ansvar for sin egen utvikling, basert på egne ressurser. Samtidig må staten opprettholde en politikk som støtter opp om gode liv også i distriktene. Dette krever økt oppmerksomhet om hvordan man kan utvikle gode løsninger på distriktenes premisser. Det vil også kreve utvikling og testing av helt nye typer virkemidler og politikk som ikke nødvendigvis handler om økte ressurser, men om et bredt ordskifte og praktisk uttesting av nye typer virkemidler.

Med utgangspunkt i dagens situasjon, uten politisk debatt om eller langsiktige planer for å håndtere konsekvensene av lavere folketall, blir hver kommune overlatt til seg selv når de skal finne mulige tiltak. Utvalget oppfordrer derfor til en åpen lokal debatt og deling av erfaringer om konsekvensene av lavere folketall.

Distriktsdemografiutvalget mener det er viktig for Norge at befolkningen i distriktene opprettholdes. Samtidig er drivkreftene for videre sentralisering så sterke at utvalget mener at vi ikke kan ta for gitt en stabil flytteatferd, verken knyttet til innenlandsk flytting eller innvandring. Det er mulig å stabilisere folketallet i distriktene i årene som kommer, men det vil kreve en aktiv distriktpolitisk innsats, fra både enkeltkommuner og fra staten. Utvalget mener at utfordringen i distriktpolitikken fremover blir ikke folketallet eller flyttestrømmene i seg selv, men livskvalitet i distriktskommunene. Videre mener utvalget at det må i årene framover handle om å skape bærekraftige samfunn som kan håndtere en aldrende befolkning. Den mest akutte utfordringen handler om tilgang til grunnleggende tjenester, og hvilken kvalitet tjenestene har. Gode tjenester til folk vil kreve at distriktpolitikken legger til rette for at flere unge flytter til distriktene.

For å videreutvikle distriktpolitikken og skape bærekraftige samfunn mener utvalget at et bredt spekter av tiltak må til, blant annet innenfor samferdsel, helsetjenester, utdanning og boligmarkedet. Utvalget foreslår også program for utprøving av nye tiltak i distriktpolitikken, der tiltakene blir evaluert før de eventuelt innføres i stor skala.

Utvalgets anbefalinger og forslag

Finansieringsordningene:

- Skjønnsrammen til kommunene bør dekke en aldrende befolkning
- Finansieringsordningene legger ikke til rette for at inntektene følger brukeren der de oppholder seg
- Finansieringssystemene bør støtte ansvars- og oppgavefordeling mellom offentlige virksomheter i helse- og omsorgstjenestene, fra sykehus og spesialisthelsetjenesten til kommunehelsetjenesten, særlig gjennom oppfølging av samhandlingsreformen.

Infrastruktur:

- Utvalget mener at en alternativ finansiering av veinettet bør utredes. Bro er en del av veinettet, men en ferge er ikke det. Ferge bør inngå som en del av veinettet.
- Flere virkemidler for å bedre flytilbudet, inkludert økt statlig subsidiering av flyreiser, forlengelse av rullebaner og andre tiltak for å legge til rette for mer fleksibilitet i flytilbudet, bør vurderes.
- Utvalget er positive til digital infrastruktur i distriktene, som gjør det mulig med økt bruk av hjemmekontor og dermed pendlingsområdene større.

Boligpolitikk:

Kommunene må planlegge for en mer sentralisert bosetting i nærheten av tjenester som gjør at eldre blir mer selvhjulpne og del av et større fellesskap.

- Utvalget mener Kommunal- og moderniseringsdepartementet må klargjøre overfor Husbanken at de har en distriktpolitisk oppgave både knyttet til boligtilgangen generelt og boliger for eldre spesielt. Andelen av grunnlånet som blir brukt i distriktskommuner, kan økes betraktelig ved å utvide tapsavsetningene med 5–10 millioner kroner på årsbasis.

- Den grunnleggende utfordringen med lav annenhåndsverdi og liten dynamikk i boligmarkedet lar seg ikke løse ved kommunal boligpolitikk og Husbankens innsats alene. Utvalget mener derfor at det er behov for å se på alternative virkemidler som kan stimulere boligmarkedet, for eksempel knyttet til skattesystemet.

Kompetanse /arbeidskraft:

Desentralisert utdanningssystem er viktig både for å øke rekrutteringen til utdanning i distriktskommuner og for å sikre tilførsel av kompetent arbeidskraft til privat og offentlig sektor. Også ulike former for erfaringer/praksis i distriktskommuner under opplæringen har vært viktig for å bedre rekrutteringen.

- Utvalget mener at et tydelig regionalt oppdrag til utdanningsinstitusjonene både kan øke kapasiteten i utdanningene som krever praksis, gi praksisplasser i små distriktskommuner og gi god læring i praksis. Det bør etableres ordninger for å kompensere for kostnader knyttet til praksisstudier med et stort geografisk nedslagsfelt.
- Utvalget mener at det bør stilles krav i det årlige oppdragsbrevet og utviklingsavtalene med institusjonene i sektoren om hvordan det regionale oppdraget skal ivaretas. Dette kan også innebære at Kunnskapsdepartementet i større grad tildeler enkelte institusjoner særskilte nasjonale utdanningsoppdrag.
- Utvalget mener at Kunnskapsdepartementet bør vurdere en mer helhetlig organisering av desentraliserte studiesentre, med sikte å skape mer forutsigbarhet og lik tilgang til utdanningstilbud uavhengig av bosted.

Tjenesteutvikling i kommunene i et regionalt samarbeid:

Tjenesteutvikling må skje på distriktenes premisser. Skal kommuner lykkes med samskapning må staten ha en grunnleggende tillit til og forståelse av at kommunene ønsker og har ressurser til å ta hovedansvaret for å utvikle sitt lokalsamfunn.

Dersom de små distriktskommunene skal kunne ivareta rollen som generalistkommune, må det interkommunale samarbeidet løftes til et nytt nivå sammenliknet med det som er tilfellet i mange regioner i dag.

Stadige reduksjoner i statlige tjenester eller redusert tilgjengelighet gir en selvforsterkende negativ utviklingsspiral i distriktene. Det fører til mindre variasjon i arbeidsplassene, til lavere attraktivitet og bolyst for potensielle innflyttere.

- Utvalget mener det er behov for endring i prinsippene for hvordan staten organiserer sin virksomhet i en region. Prinsippet bør være at en tjeneste organiseres på det optimale nivået den kan fungere ut til bruker på, og ikke ut fra en lokalisering som kun gir det optimale kostnadseffektive nivået for virksomheten isolert.
- Utvalget anbefaler kommuner å legge til rette for leder- og fagnettverk på prioriterte satsingsområder i egen region.
- Det bør tas initiativ til et mer strukturert regionalt samarbeid mellom stat, fylkeskommune og kommune, innenfor flere tjenesteområder. Samarbeidet bør ha som formål å utarbeide felles strategier og prioriteringer for viktige samfunnsfunksjoner i hver region.

- For å stimulere til regionalt samarbeid anbefaler utvalget at statsforvalternes skjønnsmidler til fornyings- og innovasjonsprosjekter forbeholdes samarbeid mellom kommunene.

Offentlige anskaffelser

Staten har en innkjøpspolitikk mot store leveranser for å oppnå gunstigere priser. Det favoriserer store leverandører.

- Utvalget mener at det også i Norge må brukes særlige tiltak for å øke mulighetene for at små og mellomstore distriktsbedrifter kan konkurrere om offentlige leveranser. Etatene bør i større grad enn i dag stykke opp anskaffelser og trekke veksler på lokale leverandører i regionene.

Utprøving av nye tiltak i distriktpolitikken

- Utvalget foreslår at det gjennomføres forsøk som skal undersøke nærmere om tiltak knyttet til gratis barnehage og SFO kan ha effekt på familieetablering og tilflytting til distriktskommuner.
- Utvalget vil anbefale at det gjennomføres en restriktiv forsøksordning med førerkort for 16-åringer. Misnøye med kollektivtilbudet, eller kanskje rettere sagt med mangelen på et kollektivtilbud, forener så godt som alle ungdommene i distriktene.
- Utvalget foreslå å gi skattefritak dersom man leier ut mindre enn halvparten av egen bolig og leieforholdet varer minst i 30 dager for å stimulere til økt boligtilgang i distriktene.
- En tilskuddsordning som gir økonomisk bistand til sanering av skjemmende objekter, særlig en ordning som retter seg mot de mest eksponerte bygningene og arealene, ville kunne bidra positivt til stedsutvikling i områder der fysisk forslumming er påtakelig eller truer. En slik ordning ville også gjøre det lettere for en kommune å øve press mot eierne av bygningene og arealene.
- Forsøk med flere desentraliserte enheter i statlige virksomheter for å oppnå økt statlig sysselsetting i distriktene. Utvalget viser til at distriktskommunene, som et resultat av digitalisering, spesialisering og større fagmiljøer, har mistet mange statlige arbeidsplasser de siste to–tre tiårene.

Virkemiddeldugnad

Utvalget oppfordrer høringsinstanser til å spille inn forslag til andre tiltak som ikke er inkludert her. På den måten kan høringsrunden bidra som en slags virkemiddeldugnad for framtidig distriktpolitikk.

Konsekvenser for klima og det ytre miljø

Utvalget har ikke tillagt klima og det ytre miljø noen vurderinger, men ser verdien av regionale og interkommunale samarbeid har gjort det enklere for kommuner å arbeide lokalt med viktige temaområder, som blant annet klima.

Konsekvenser for arbeidsmiljøet

Det er for tidlig å forutse om forslagene vil ha konsekvenser for arbeidsmiljø.

Konsekvenser for verdiskaping og næringsutvikling (gjelder saker der dette er relevant)

Vurderinger knyttet verdiskaping og næringsutvikling ble gjort gjennom Distriktsnæringsutvalgets anbefalinger på hva som fremmer eller hemmer lønnsom næringsvirksomhet i distriktene på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå. Nedgang i antall yrkesaktive i forhold til antall pensjonister kan bli en utfordring, særlig for personellsituasjonen i helse- og omsorgssektoren, og for verdiskaping og velferdsutvikling særlig i distriktskommuner. Robuste digitale infrastrukturer vil sikre at alle har tilgang på de samme tjenestene, og at alle kan bidra til verdiskaping og delta i samfunnet på like vilkår. Utvalgets anbefalinger om at offentlige anskaffelser bør tilrettelegges for lokale leverandører kan gi incentiver til innovasjon og utvikling av ny teknologi lokalt.

Økonomiske konsekvenser for kommunen

Aldring forventes å skape nasjonale finansielle og personellmessige utfordringer i løpet av forholdsvis få år. Det har ikke vært en del av utvalgets mandat å gå inn i denne nasjonale utfordringen. Samtidig påpeker utvalget at distriktskommunene er avhengig av at man nasjonalt finner en bærekraftig løsning på utfordringene og anbefaler regjeringen å se på dette videre. Hvis mekanismene i dette systemet settes under press grunnet mindre handlingsrom i finanspolitikken, vil distriktskommuners muligheter til å finansiere likeverdige velferdstjenester lett forvitte. Det samme gjelder hvis man nasjonalt ikke finner en bedre balanse mellom tilbud og etterspørsel etter helse- og omsorgsarbeidere. Dette vil sannsynligvis også påvirke Trondheim kommune.

Kommunedirektørens vurdering og konklusjon

Demografiutvalgets mandat har vært å utrede konsekvensene av demografiutfordringene i distriktene i Norge. Selv om Trondheim kommune ikke nødvendigvis er en del av Distrikts-Norge, har kommunen en viktig rolle og er av betydning for distriktene i Midt-Norge. Trondheim har tatt ansvar som storby i Trøndelag gjennom å ta initiativ, være vertskommuner og bruke våre virkemidler til blant annet samarbeidsprosjekt med andre kommuner for å løfte tjenesteutviklingen og verdiutviklingen i regionen.

Kommunedirektøren stiller seg i hovedsak bak utvalgets forståelse og anbefalinger av de distriktsdemografiske utfordringene som vil komme i årene som kommer. Det er også positivt at utvalget legger opp til en åpen debatt om de kommende utfordringene. Samtidig ser vi at det er noen områder som bør løftes frem i kommunens høringssvar til departementet. Videre tar kommunedirektøren oppfordringen fra utvalget til å spille inn forslag til andre tiltak som ikke er nevnt i NOU-en. Kommunedirektøren mener at disse tiltakene er hensiktsmessige at departementet kjenner til i den videre utviklingen av nasjonal distriktpolitikk. Det understrekes videre at å skape forutsetninger for levende og bærekraftige lokalsamfunn, ut fra lokale og regionale forutsetninger, krever tilrettelagte tiltak og langsiktig og systematisk arbeid.

Kommunedirektøren mener at følgende områder er spesielt viktige å løfte fram i et høringssvar:

- Trondheim kommune støtter utvalgets forslag til utvikling av infrastruktur i distriktene, og da spesielt for Trondheim og Trøndelag sitt vedkommende, styrking av togtilbudet på Trønderbanen. Dette vil sikre nødvendig fleksibilitet i kollektivtransport-tilbudet i regionen.

- En god, digital infrastruktur, vil være viktig både for distriktskommunene og for regionhovedstaden Trondheim.
- Husbanken bør få føringer om å ta en mer distriktpolitisk oppgave både knyttet til boligtilgangen generelt og boliger for eldre spesielt. Regjeringen bør også se på alternative virkemidler som kan stimulere boligmarkedet i distriktene.
- Trondheim kommune støtter utvalgets vurderinger og forslag til desentralisert praksisplasser og utdanningssystem for å øke rekruttering og sikre tilførsel av kompetent arbeidskraft til privat og offentlig sektor.
- Trondheim følger utvalgets vurderinger om å løfte frem det interkommunale samarbeidet i regionene fremover.
- Nasjonale myndigheter bør legge til rette for at det blir gjennomført mer forskning på sammenhengene mellom kvalitet og ressursbruk innenfor alle velferdstjenestene. Tjenesteutvikling i kommuner er nært knyttet til kunnskapsutvikling i praksis.
- Trondheim kommune mener det offentlige bør stimulere til grønn omstilling, blant annet gjennom en aktiv innkjøpspolitikk der handlingsrommet som ligger innenfor rammene av internasjonale forpliktelser, blir utnyttet til beste for lokale leverandører.
- Desentralisering av statlige virksomheter er et viktig virkemiddel for å opprettholde sysselsetting, og bygge sterke fagmiljøer flere steder i landet.

I tillegg mener kommunedirektøren at det må legges til rette for og stimuleres til nytenkning i samarbeidet mellom bykommuner og distriktskommuner, og til økt satsing på forskning og utvikling i offentlig sektor. Her viser kommunedirektøren til universitetskommunesamarbeidet i Trondheim som et eksempel.

Kommunedirektøren i Trondheim, 15.03.2021

Morten Wolden
kommunedirektør

Berit A. Holmlimo
seniorrådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift